
Besluitenlijst van de openbare, digitale raadsvergadering van de gemeente Leudal van 3 november 2020, aanvang 18.00 uur te Heythuysen

Aanwezig:

De voorzitter : mevrouw D.H. Schmalschläger
De griffier : de heer drs. W.A.L.M. Cornelissen

Aanwezig de raadsleden:

- ir. J.H.H. Coolen, drs. M. Graef, L.J.E. Linssen, H.T.G. Sleven, E.C.M. van Tilburg, ing. A.G.H. van Vlodrop-van Kempen en ing. H. Wijers-van der Linden (allen fractie Samen Verder);
- J. Custers, E.H. Franzen, H.J.H. Hermans, G.A.M.C. Teeuwen en dr. ir. M.C.H. Wagemans (allen fractie Ronduit Open);
- mr. N.J.A.G. Alofs, R.J. Flinsenbergh, drs. H.H.J.M. van Helden MBA, P.H.L. van Melick en J.F.W. Nouwen MSc (allen fractie CDA);
- mr. A.G.J. Kierkels, I.M.R.M. Schors en drs. D.J.H. Voermans (allen fractie D66);
- H.L. Glessner en drs. J.F.M. van der Stappen (beiden fractie Progressief Akkoord Leudal);
- mr. R.G.M. Thomassen en J.J.P. Vissers (fractie VVD);
- R.A.M. Verheul (fractie Leudal Sociaal).

Mede aanwezig:

Wethouder P.H.G. Verlinden (Samen Verder), wethouder mr. A.J.M. Walraven (Samen Verder), wethouder mr. S.B.J. Backus (Ronduit Open), wethouder M.P.J. Janssen (Ronduit Open)

Afwezig met kennisgeving:

Wethouder mr. R.M.J. Martens (D66)

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering om 18.00 uur en heet iedereen welkom.

Er zijn op dat moment 19 raadsleden, blijkens hun mondelinge 'aanwezig' melding op een daartoe strekkende vraag van de griffier, in de digitale vergadering aanwezig. Ook de burgemeester en de griffier waren aanwezig.

Vier van de vijf wethouders zijn vanaf het begin van de vergadering aanwezig; wethouder Martens is verhinderd.

Binnen 10 minuten na aanvang van de vergadering zijn ook de 6 overige raadsleden in de digitale vergadering aanwezig, zijnde de heer Sleven (Samen Verder), de heer Custers (Ronduit Open), de heer Flinsenbergh (CDA), de heer Van der Stappen en mevrouw Glessner (beiden Progressief Akkoord Leudal) en de heer Vissers (VVD).

2. Vaststellen agenda

De gemeenteraad besluit de raadsagenda vast te stellen conform de door het presidium in zijn vergaderingen van 23 juni 2020 en 2 november 2020 vastgestelde voorlopige raadsagenda.

3. Algemene beschouwingen bij de Programmabegroting 2021-2024

In volgorde van fractiegrootte, te beginnen met de fractie Samen Verder, houden de fracties hun beschouwingen.

Samen Verder (bijlage 1)
Ronduit Open (bijlage 2)
CDA (bijlage 3)

D66	(bijlage 4)
Progressief Akkoord Leudal	(bijlage 5)
VVD	(bijlage 6)
Leudal Sociaal	(bijlage 7)

De voorzitter schorst de vergadering van 19.20 uur tot 19.50 uur.

De volgende thema's zijn onderdeel van de beraadslagingen.

Thema 1: Besparingen en sociaal domein

Thema 2: Financiën en lokale heffingen

Thema 3: Wonen / Werken / Leven

Thema 4: Overige thema's

De fracties geven hun toelichting op de diverse thema's. Het college reageert op deze toelichtingen.

4. Vaststellen Begroting 2021 + Vaststellen Meerjarenraming 2022 - 2024 + Vaststellen Meerjarig investeringsprogramma 2021 - 2024 + Voteren kredieten jaarschijf 2021

De voorzitter brengt als eerste de amendementen in stemming, daarna volgt het vaststellen van de begroting 2021. Hierna komen de ingediende moties aan bod.

Het amendement 4.1 van de fractie Leudal Sociaal wordt door haar, gehoord hebbende de beraadslagingen, omgevormd in een motie (4.6). Bijlage 8.

Het amendement 4.2 van de fracties CDA + VVD wordt met 10 stemmen voor (CDA, Progressief Akkoord Leudal, VVD, Leudal Sociaal) en 15 stemmen tegen (Samen Verder, Ronduit Open en D66) verworpen. Bijlage 9.

Progressief Akkoord Leudal legt een stemverklaring af. De fractie stemt voor amendement 4.3 omdat de belastingen met een half procent lager worden.

Het amendement 4.3 van de fracties Samen Verder + Ronduit Open + D66 wordt met 18 stemmen voor (Samen Verder, Ronduit Open, D66, Progressief Akkoord Leudal en Leudal Sociaal) en 7 stemmen tegen (CDA en VVD) aangenomen. Bijlage 10.

Het - geamendeerde - raadsvoorstel wordt met 15 stemmen voor (Samen Verder, Ronduit Open en D66) en 10 stemmen tegen (CDA, Progressief Akkoord Leudal, VVD en Leudal Sociaal) aangenomen.

De motie 4.1 van de fracties Samen Verder + Ronduit Open + D66 + Progressief Akkoord Leudal + Leudal Sociaal wordt met 24 stemmen voor (Samen Verder, Ronduit Open, CDA behalve de heer H. van Helden, D66, Progressief Akkoord Leudal, VVD en Leudal Sociaal) en 1 stem tegen (CDA de heer H. van Helden) aangenomen. Bijlage 11.

De motie 4.2 van de fracties Samen Verder + Ronduit Open + D66 wordt met algemene stemmen aangenomen. Bijlage 12.

De motie 4.3 van de fracties Samen Verder + Ronduit Open + D66 wordt met algemene stemmen aangenomen. Bijlage 13.

De motie 4.4 van de fractie VVD wordt met algemene stemmen aangenomen. Bijlage 15.

De motie 4.5 wordt door de fractie Progressief Akkoord Leudal, gehoord hebbende ter vergadering de informatie van wethouder Backus, in elk geval aangehouden totdat de wethouder in een vergadering van

de commissie bestuur en middelen van 2 december 2020 dan wel 27 januari 2021 de benodigde informatie over digitale dienstverlening heeft overgelegd en besproken. Bijlage 16.

De motie 4.6 (was aanvankelijk amendement 4.1 maar dan onder schrapping van de in het dictum geduide dekking) wordt met algemene stemmen aangenomen (24 stemmen voor; Ronduit Open mevrouw Teeuwen was op dit moment niet in de digitale vergadering aanwezig). Bijlage 17.

De voorzitter feliciteert iedereen met de vastgestelde begroting en spreekt hierbij haar dank uit.

5. Instemmen met plan van aanpak besparingsmaatregelen 'Financieel evenwicht in het sociaal domein'

De gemeenteraad besluit met 14 stemmen voor (Samen Verder, Ronduit Open, D66) en 10 stemmen tegen (CDA, Progressief Akkoord Leudal, VVD, Leudal Sociaal) conform het voorstel. Mevrouw Teeuwen (Ronduit Open) is op dat moment niet in de digitale vergadering aanwezig.

6. Mededelingen

Hiervan wordt geen gebruikgemaakt.

7. Sluiting

Na het uitspreken van het slotwoord sluit de voorzitter de vergadering om 23.23 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van de gemeente Leudal d.d. 22 december 2020.

DE RAAD VAN DE GEMEENTE LEUDAL,
De griffier,

De voorzitter,

Drs. W.A.L.M. Cornelissen.

D.H. Schmalschläger

Bijlage 1

Voorzitter,

Als ik zeg dat het vreemde tijden zijn is dat een understatement. Het feit dat ik deze woorden spreek achter een beeldscherm lijkt dat te bevestigen. Corona en de gevolgen van deze pandemie houden onze inwoners dagelijks bezig. 's Morgens krijgen we de nieuwe besmettingscijfers te horen, 's middags lezen we een nieuwsbericht over een ondernemer die niet meer weet waar die het zoeken moet en 's avonds wordt er in de actualiteitenprogramma's nog eens over de maatregelen gediscussieerd. Het vraagt om een overheid die stevig in zijn schoenen staat. Een overheid die staat als een huis.

Het Leudalse huis begint echter inmiddels gebreken te vertonen en eigenlijk is dat niet gek. We vertrouwden namelijk op onze aannemer- de firma Rutte- om een stevig fundament te leggen. Kijkend naar de afgelopen jaren was dat vertrouwen ook wel vergezocht. Een kleine greep uit de teleurstellingen; overdracht van de jeugdzorg zonder de daarvoor benodigde middelen, beslissingen nemen die er voor zorgen dat mensen met voldoende middelen de poetsvrouw inruilen voor poetshulp vanuit de WMO of een herijking aankondigen waarin wederom de plattelandsgemeenten het kind van de rekening zijn.

Dat gebrekkige fundament zorgt ervoor dat we er voor de komende jaren niet komen met wat plamuur links en wat verf rechts. Nee voorzitter, we moeten grondig verbouwen. En dat geeft vooral in het begin een hoop rommel.

Stevig grijpen we in op het gebied van de jeugdzorg, zonder ingrijpen in dat fundament hebben andere maatregelen namelijk geen zin. Rapporten hierover zijn duidelijk, het is nu aan ons om maatregelen te nemen. Veel van die maatregelen sluiten aan bij onze suggesties uit het verleden. Ondanks dat we deze maatregelen toejuichen kan ik me voorstellen dat dit voornemen onrust veroorzaakt. Toch is het belangrijk dat met name veranderingen in het systeem en kortingen op bureaucratie moeten zorgen voor minder kosten. En natuurlijk zullen er ook zaken verdwijnen of soberder worden uitgevoerd. Maar degene die zorg nodig heeft laten we niet in de kou staan.

Het is goed dat het college hier niet probeert het wiel opnieuw uit te vinden. Kijk naar wat werkt en implementeer dat hier. Praktijkondersteuners bij huisartsen leiden in andere gemeentes tot minder verwijzingen en lijken dat ook hier te doen. De maatregelen die we nu nemen hebben ook in andere gemeentes geleid tot kostenreducties. Neem daarbij de aanbevelingen van de visitatiecommissie en de rekenkamer mee. Kwalitatief goede

jeugdzorg begint aan de toegang. Zo zwaar als nodig, zo licht als mogelijk blijft daarbij het uitgangspunt.

De verbouwing van het Leudalse huis betekent niet dat we onze ambities opzij zetten. Want het eindresultaat kan net wat mooier zijn als we nu dat stapje extra zetten. Bovendien vragen onze inwoners juist nu om investeringen. En ondanks alle moeilijkheden die op ons afkomen hebben we daar een modus voor gevonden dat we via een amendement met onze coalitiepartners inbrengen.

We hebben dat gezien bij het Maasveld waar op dit moment stevig gebouwd wordt aan complex van de toekomst met een uitstraling die ver buiten de grenzen van Neer reikt. Die stap extra moeten we nu ook zetten bij de bouw van het integraal kindcentrum in Ittervoort. Een sporthal waardoor we afscheid kunnen nemen van die verouderde en afgeschreven gymzalen lijkt ons de enige logische keuze. Daar moet dan natuurlijk wel behoefte voor zijn. Die vraag geven we aan de portefeuillehouder mee.

Velen zullen de geplande fietsbrug vandaag een prestigeproject noemen. Dan hebben ze duidelijk de maatschappelijke kosten/baten analyse niet gelezen. Naast de enorme impuls voor toerisme en recreatie maakt straks ook het utilitair fietsverkeer gretig gebruik van deze mogelijkheid. Ouders reageerden enthousiast op het vooruitzicht dat hun zoon of dochter straks korter en veiliger op de fiets zit richting een Roermondse school of de bijbaan in het Outlet. We weten dat de wethouder komend jaar aan de slag gaat met een nieuw convenant met de recreatieve sector. Mocht er al sprake zijn van een meeropbrengst voor de gemeente mag hij van ons die rechtstreeks toekennen aan recreatieve projecten als deze fietsbrug.

Tegelijkertijd zien we dat ook op een kleinschalige manier mooie resultaten behaald kunnen worden. Onze waardering voor de Open Club Roggel. Niet met grote flitsende plannen maar met weloverwogen en realistische stappen wordt daar de samenwerking verder vorm gegeven.

Dat is tegelijkertijd een oproep aan het college. Want gebrek aan middelen hoeft volgens ons niet te betekenen dat er nergens meer aan meegewerkt kan worden. Vaak zijn juist ookde kleinere projecten die onze inwoners aandragen van grote waarde voor een gemeenschap. Neem de reconstructie van het Herman Meddensplein in Nunhem. Wees creatief en pragmatisch, spreek potjes intern en extern aan. Wees niet bang om de regie te leggen bij onze inwoners waar mogelijk. Zo kan volgens ons in het openbaar groen nog een slag geslagen worden waar we nog steeds onnodige drempels zien als inwoners zelf met openbaar groen aan de slag willen.

Bovendien hebben we als gemeente veel meer te bieden dan geld. Met de extra woontitels die op de planning staan kunnen we voortvarend aan de slag met probleemlocaties die vaak al jaren een doorn in het oog zijn. Bovendien kan het voor verschillende kleine ondernemers — waar het nu bijna niet te verkopen pand een verkapte pensioenvoorziening was- een enorm verschil maken. Mocht de vraag onze verwachtingen

overtreffen probeer dan grotere projecten te spreiden, zodat juist de eenpitters snel aan de slag kunnen. De Leudalseeconomie kan immers elke impuls gebruiken op het moment. Vanzelfsprekend wordt er dan gebouwd voor doelgroepen zoals sociale huur en senioren.

Tegelijkertijd betekend investeren ook keuzes maken. In gemeentes met twee maal het aantal inwoners van Leudal wordt geprotesteerd bij de sluiten van de laatste bibliotheekvestiging terwijl wij nog meerder punten open houden. Aan dat voorzieningen niveau hangt een prijskaartje. Een lichte stijging van de OZB is volgens ons dan ook te verantwoorden. Wij zijn er van overtuigd dat onze inwoners liever kijken naar een paar euro meer op een factuur een maart dan naar onkruid de rest van het jaar. Bovendien is het aantal maatregelen dat we kunnen nemen om de kosten te drukken beperkt.

In het verleden hebben we al maatregelen genomen op het gebied van accommodaties en vastgoed. De opbrengst is gering maar we beginnen langzaam effecten te zien. Projecten als de oude gemeentehuizen liggen door de corona even stil maar we zijn er van overtuigd dat de door ons geambieerde prijsvraagmethode straks voor een mooie invulling gaat zorgen in o.a. Hunsel en Haelen.

Het nieuwe accommodatiebeleid staat net in de steigers. Volgens ons zou het zonde zijn wanneer de verwachtingen die gewekt zijn niet ingelost kunnen worden. Via ons amendement behouden we de mogelijkheid voor investeringen op het gebied van accommodaties. Daar staat tegenover dat investeringen moeten leiden tot besparingen in de toekomst. De nieuwe voetbalaccommodatie in Kelpen-Oler betekent het saneren van de oude locaties. Investeren in Roggel en Neer betekenen dat we de huur van Micosport gaan opzeggen en de gebruikers ergens anders onder brengen. Ook wordt voorgesteld de schooljeugd van Haelen in Nunhem te laten sporten. Dat levert een gezonde exploitatie op in Nunhem maar betekend ook dat we in Haelen de gymzaal gaan afstoten. Geen leuk nieuws, wel noodzakelijk. Volgens ons echter ook een goed voorbeeld van het spreiden van voorzieningen waarbij deze niet automatisch alleen maar in de grootste kern terecht komen.

Ook op het gebied van de energietransitie gaan we door met ambitieuze agenda, maar niet ten koste van draagvlak. We beginnen vooraan met energie besparen en zonnepanelen op daken. Maar eerlijkheid gebiedt ons te zeggen dat we het daarmee niet gaan redden. Bij energievormen in het buitengebied is draagvlak leidend. Dat bereiken we door initiatiefnemers een goede inpassing en echte participatie op te leggen. Los daarvan willen we bij de uitvoering van het provinciale bomenplan eerste keus leggen bij initiatieven uit gebieden die een bijdrage aan de energietransitie doen. Hier dienen we een motie toe in. Deze bomen komen niet in plaats van de verplichte compensatie. Het is nadrukkelijk ook niet de bedoeling bomen op te dringen of gebieden die gekenmerkt worden door hun openheid in bossen te veranderen. Als Samen Verder vinden we het echter belangrijk dat wie de lasten draagt ook vooraan mag staan bij de lusten.

Het huidige voorstel voor hernieuwbare energie is 17 windmolens en 100 hectare zonneweide. Wellicht schrikken voor mensen thuis. Met molens zijn we echter al over de

helft. De eerste plannen voor zo'n 50 hectare liggen nu voor. Wij lopen niet weg voor onze verantwoordelijkheid. De punten die ik eerder noemden zijn primair. Ook willen we daarin flexibel zijn. Getallen zijn een richting, wanneer alternatieven worden aangedragen staan we daar voor open. Momenteel vullen we een groot deel van deze opgave in, in het oostelijk deel van onze gemeente in Neer en Heibloem. Inwoners voelen zich het stopcontact van Leudal. Hoewel we de koppeling met eerder initiatieven snappen en de huidige beperkingen van het net kennen kan het volgens ons niet zo zijn dat een enkel deel van onze gemeente deze last moet dragen. Al eerder droegen wij alternatieven aan. Het uitgestrekte buitengebied van Heythuysen of in de omgeving van de A2, uiteraard binnen de landschappelijke kaders.

Ook het onderwijs vraagt om investeringen. De Latasteschoolvraagt om uitbreidingen en St. Ursula is scenario's voor de toekomst uit aan het werken. De gemeente staat enkel voor huisvesting aan de lat, toch staat goed onderwijs voorop. We kijken hier bij kritisch naar kosten en gaan voor slimme combinaties. Niet alleen tussen verschillende onderwijsinstellingen maar ook tussen bijvoorbeeld school en sport.

Ondanks de grote uitdagingen die er op ons afkomen is het volgens ons belangrijk om onze ambities te behouden en juist nu te investeren. Met ons amendement hebben we een evenwicht gezocht tussen besparingen, lastenverhoging en investeringen. Deze begroting is immers niet alleen voor vandaag maar ook voor de dag van morgen. Uiteindelijk is het belangrijk dat we blijven denken aan morgen. Want er komt een morgen dat we gewoon weer naar het werk kunnen, dat we zonder mondkapje boodschappen kunnen gaan doen en dat we weer meer dan welkom zijn in onze cafés en restaurants. Het is zaak dat we klaar zijn voor die dag van morgen. Tot die tijd wens ik onze inwoners sterkte en bovenal een goede gezondheid.

Bijlage 2

Algemene Beschouwingen Ronduit Open 2020

Voorzitter, namens Ronduit Open spreek ik onze dank uit aan het college, de griffie en het ambtelijk apparaat voor ieders inzet voor onze gemeente en de opstelling van deze programmabegroting.

Grote tekorten

In de gepresenteerde begroting zijn enorme lastenposten opgenomen die Leudal diep in het rood drukken.

- De al vijf jaar lang tekortschietende rijksmiddelen voor het sociaal domein hebben de reservepotjes uitgedroogd. 3 miljoen euro.
- De herijking van het gemeentefonds. Dit gaat over de omvang en wijze van verdeling van de rijks gelden over de gemeenten. 2 miljoen euro.
- De post loon- en prijscompensatie, de lonen en prijzen van organisaties en bedrijven waarmee Leudal samenwerkt. 1,5 miljoen euro.

In totaal dus zo'n 6,5 miljoen euro aan lasten die Leudal moet dekken om een sluitende begroting te kunnen presenteren aan de provincie. Per post zal uitgelegd worden hoe Ronduit Open hier over denkt en hoe dit heeft geleid tot het amendement dat Ronduit Open samen met coalitiegenoten Samen Verder en D66 heeft ingebracht.

Sociaal domein

De tekortschietende rijksmiddelen voor het sociaal domein dwingen ons inmiddels om flinke bezuinigingen door te voeren, aangezien ze niet voldoende zijn om aan al de opgelegde verplichtingen te voldoen. Het college heeft laten onderzoeken hoe dit gerealiseerd kan worden. Voorgesteld wordt om maatregelen te nemen met betrekking tot zowel de toegang tot als het aantal maatwerkvoorzieningen. Met andere woorden; minder is meer. Een minder aanbod dat minder snel wordt toegekend wat leidt tot meer efficiëntie en kostenbesparing.

De conclusies uit het onderzoeksrapport waren niet mals. Sinds 2015 is er te weinig aandacht geweest voor bezuinigingen op het sociaal domein. De sturing was vooral op inspanningen gericht en niet op het 'sturen op effecten in het sociaal domein' en concrete resultaten. Er bestaan plannen maar er wordt niet

inzichtelijk gemaakt op welke wijze de plannen gerealiseerd gaan worden. In de plannen wordt aangegeven dat er vanaf 2018 resultaatgericht wordt gewerkt. Het ontbreekt op dit moment nog aan concrete financiële effecten. Er moet dus een omslag worden gemaakt van inspanningsgericht handelen naar resultaatgericht handelen. Daarnaast wordt met alle zorgaanbieders in Leudal het gesprek gevoerd over hun kosten en hun bijdrage om te komen tot het beperken van de uitgaven voor de gemeente. Men is met besparingsvoorstellen gekomen, maar bestaande contracten van voor 2018 maken besparingen op korte termijn moeilijk.

Ondanks dus de enorme bezuinigingsopgave vanwege de tekortschietende financiële middelen vanuit het rijk willen we als Leudal werk maken van het op orde brengen van het zorgaanbod van onze gemeenten om daarmee de financiële huishouding binnen het sociaal domein op orde te krijgen. We moeten als 'zorggemeente' Leudal meer toe naar het wettelijk noodzakelijke. We willen als Leudal passende zorg blijven aanbieden, maar dat aanbod moet ook financieel passen bij een gemeente als Leudal.

Herijking gemeentefonds

Over de herijking van het gemeentefonds bestaat op dit moment nog veel onzekerheid. De landelijke gesprekken hierover lopen nog. Of deze herverdeling echt zo nadelig gaat uitpakken zoals in de begroting is opgenomen, namelijk bijna 2 miljoen euro, is nog hoogst onzeker. Op tal van bestuurlijke tafels staat dit onderwerp op de agenda. Landelijk oefenen gemeenten massaal druk uit op het rijk om meer middelen beschikbaar te krijgen, zo ook Leudal. Het is dan ook geen provinciale verplichting om deze post nu al op te nemen in de begroting.

Loon- en prijscompensatie

Ook bestaat er nog onzekerheid over de indexeringen loon- en prijscompensatie. Ons standpunt is dat de stijging van de lonen en prijzen niet automatisch door gemeenten hoeven te worden opgehoest. Deze stijgende kosten moeten dan ook deels door de samenwerkende organisaties zelf bekostigd worden en in hun eigen begrotingen verwerkt worden.

Amendement

Al met al is er voor Ronduit Open genoeg reden om de gepresenteerde begroting te amenderen. Wij gaan niet akkoord met een begroting waarin enorme onzekere en niet verplichte lastenposten zijn opgenomen om vervolgens de inwoners en bedrijven van Leudal op te zadelen met bezuinigingen en tegelijkertijd een OZB-belastingverhoging van 6,5% voor drie jaar. Dit staat gelijk aan 1,5 miljoen euro extra belastinginkomsten die opgehaald worden bij burgers en bedrijven. Daar komt nog bij dat de

afvalstoffenheffing door de uitgeputte egaliseringsreserve en de stijgende verwerkingskosten flink verhoogd moet worden.

Ronduit Open kiest voor een beheersbare lastendruk voor onze inwoners en bedrijven. We schuiven de herijking van het gemeentefonds een jaar op en halveren het opgenomen bedrag. Ook de loon- en prijscompensatie wordt gehalveerd. Met onder andere een noodzakelijke OZB-stijging van 2% in plaats van 6,5% en het behoud van het groenonderhoud op niveau B in plaats van C doen we meer recht aan het gesloten coalitieakkoord.

Het zou mogelijk zijn om de OZB niet te laten stijgen, maar de huidige onzekerheid over de herijking van het gemeentefonds, de loon- en prijscompensatie en de vraag of de gepresenteerde maatregelen voor het sociaal domein ook daadwerkelijk datgene gaan opbrengen zoals nu is begroot verantwoorden de OZB-stijging als sluitstuk van de begroting. Wanneer volgend jaar blijkt dat we positief eindigen, en wanneer er meer duidelijkheid is over de bijdragen vanuit het rijk zal het vertrekpunt van Ronduit Open wederom zijn, zoals ook vermeld staat in het coalitieakkoord, dat de lastendruk voor burgers en bedrijven slechts verhoogd wordt als hier een dringende en dwingende noodzaak toe is.

Sturing

In het amendement is ook opgenomen dat we, naast de al lopende interne bezuinigingstaakstellingen, €200.000,- structureel willen besparen. Dit vloeit voort uit een afspraak uit het coalitieakkoord om als gemeenteraad en college strakker te sturen op de uitvoering van het werk.

Op dit moment wordt er al gewerkt aan het op orde brengen van de basis. Denk aan goed werkende processen, dossiers die op orde zijn en de grip op goede en tijdige reacties van medewerkers richting burgers. Het management heeft de opdracht om in het cultuurveranderingstraject dat nu loopt mee te nemen dat er altijd een casemanager is die de regie voert op een zaak of proces.

Ondanks dit soort goede zetten zijn we er nog niet. Deze onderdelen van de verbeterde aansturing zullen gezamenlijk met nog uit te werken verbeteringsvoorstellen onder regie van de gemeentesecretaris en vooruitlopend op de nieuwe organisatievisie, opgenomen worden in een uitvoeringsplan. In de motie roepen wij op om in dit uitvoeringsplan enkele acties op te nemen.

- Uitgangspunt moet zijn dat enkel wettelijk verplichte adviezen worden opgevraagd. Al het overige moet goedkeuring krijgen van het college en voorzien zijn van een scherpe opdrachtformulering. Wat moet er wel gebeuren en wat ook vooral niet.

- Er komt een budgetregeling per afdeling. Wat niet uitgegeven wordt hoeft ook niet te worden bezuinigd. Geld dat er niet is kan ook niet worden uitgegeven. Meer taken zullen dan ook in eigen beheer moeten worden uitgevoerd.
- In de werkplannen is de basis op orde het uitgangspunt, dan wettelijke taken, dan uitvoering en dan nieuw beleid. Waar nodig hebben portefeuillehouders vaker overleg met de ambtelijke organisatie.
- De mandaatregeling wordt aangepast, zodat het college meer grip krijgt op beslissingen die lager in de ambtelijke organisatie niet of wel genomen worden.

Bij deze genoemde acties gaat het niet om de gemeenteraad versus het college of de gemeenteraad versus de organisatie maar om een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Uiteindelijk is het de bedoeling dat deze onderdelen bijdragen tot een betere dienstverlening aan de inwoners van Leudal.

Bijlage 3

Woordvoering Begroting 2021

Geachte voorzitter, geachte leden van de Raad, beste burgers,

Inleiding

Wij besluiten vandaag over de programma begroting 2021-2024

Een begroting die tot stand is gekomen met medewerking van het ambtelijk apparaat. Wij spreken daar onze dank voor uit en onze waardering voor de inzet bij de organisatie van de Premiere en het beantwoorden van de vele vragen ook buiten de overleggen om.

De begroting is voor ons als raadsleden elk jaar weer een uitdaging van formaat. Zie maar eens 309 bladzijden met cijfers en tekst door te nemen in een materie die zeer complex is.

Groot respect voor alle raadscollega's en leden van steunfracties en commissies die vaak tot in detail zaken uitzochten. Daarover zijn tientallen vragen gesteld en beantwoord.

Wij hebben als CDA vooral de hoofdlijnen onderzocht. Daar wordt je niet vrolijk van in tegendeel.

Ontwikkelingen

In woordvoeringen bij vorige begrotingen hebben wij gewaarschuwd voor de steeds verder oplopende lasten. Financieel is deze gemeente niet in control. Ondanks een grote pot beleggingen de "Essent reserves" staat nu toch de burger aan de lat. De komende jaren wordt de OZB verhoogd met maar liefst 20% teneinde de oplopende tekorten te kunnen financieren. Ook de afvalstoffenheffing neemt toe. Waren het niet vooral de lokale partijen die jaren pronkten met onze "laagste OZB tarieven in de Provincie"

De rol van de Raad bij de vaststelling van de begroting

De vraag die wij ons als CDA vooral stellen is Heeft het voor de Raad in haar rol van toezichthoudend en controlerende orgaan zin om een primitieve begroting vast te stellen. Zitten wij hier voor "Piet Snot"?

Welnu vul het antwoord zelf in

De feiten in cijfers

In november 2018 stelden we voor 2019 begrote lasten vast van 76,3 miljoen en een intering op de reserve met 2,4 miljoen.

Wat bleek uiteindelijk uit de jaarrekening over 2019? Het College gaf maar liefst 84,7 miljoen uit bijna 8,5 miljoen meer en de intering op de reserves bedroeg 4,6 miljoen bijna het dubbele.

Wat begrootten wij eind 2019 voor 2020? Lasten van 79 miljoen en een intering op de reserve van 1,9 miljoen

Maar wat gaat dat worden? Volgens de laatste schattingen, lasten ten bedrage van maar liefst 93 miljoen, 14 miljoen meer en een intering op de reserves van 4,8 miljoen bijna 2,5 keer zo veel als begroot.

Wat wordt ons nu gevraagd?

Dan nu de klus waarvoor we samen zijn de vaststelling van de begroting 2021

Begroot zijn lasten van 81,8 miljoen alweer bijna 3 miljoen meer dan over 2020 en alweer een intering op de reserves met 2,6 miljoen.

In het addendum zijn de lasten met 85,4 miljoen nog hoger en de intering met 3 miljoen nog groter dan in de begroting zelf.

Gegeven de cijfers zoals ik die zojuist opsomde en de ontwikkelingen daarin. Garandeert het College ons nu dat we uiteindelijk in 2021 niet uitkomen in de buurt van 100 miljoen?

Kwaliteit van deze begroting

Naar ons oordeel mist de begroting die voorligt soliditeit en is die niet betrouwbaar. Hoe durf je nu 85 miljoen te begroten terwijl je in 2020 reeds 93 miljoen uitgeeft? Lef kan onze wethouder niet worden ontzegd dat hij met deze cijfers durft te komen.

Ook de opbouw van de begroting getuigt niet van veel respect voor de Raad. Die keurt eerder de kadernota goed. Op grond daarvan wordt de begroting gemaakt. Vervolgens komt achteraf via een addendum opnieuw een gewijzigde kadernota aan de orde waarop het college wenst te koersen.

Onze controlerende en toezichthoudende taak als Raad

Wat stelt onze controlerende taak als Raad op de financiën van deze gemeente voor?

Het college en het ambtenarenapparaat verschaffen ons alle informatie die we maar wensen.

Lovenswaardig maar de ontwikkelingen zoals we die hier schetsen moeten we zelf uitvissen en alle detailinformatie in 309 pagina's tekst leidt daar slechts van af.

Uiteraard is er een verweer tegen die geschetste overschrijdingen. Raad jullie waren er toch zelf bij? Het staat toch allemaal in de Raadsrapportages die jullie door het jaar heen ontvangen? Tegenover die extra lasten staan toch ook extra baten die we van het Rijk ontvangen. Ja maar het is méér uitgeven en minder méér ontvangen. Daarbij kennen de uitgave een keiharde budgettaire trend die dit College niet omgebogen krijgt.

Daarbij is dat fenomeen Raadsrapportage met dat "geplus en gemin" nauwelijks te volgen. Hoe geloofwaardig is bijvoorbeeld de laatst gepresenteerde. Je kunt toch met goed fatsoen niet naar de Raad aankomen met de "twaalfde" begrotingswijziging. Daarbij stellen wij in de begroting vooraf een niveau van lasten vast dat mogen wij flatteren maar worden overschrijdingen in die rapportage ons veelal achteraf gemeld. Graag even tekenen bij het kruisje. Wat nu indien de Raad die weigert vast te stellen? Met die taak wordt dus de draak gestoken.

Hoera de begroting sluit!

Dan de sluitende begroting. Ja het is weer gelukt met trots presenteren we de begroting. Nogal wiesdes. Boekhoudkundig sluit die altijd. Maar vervelend genoeg met de post mutaties in de reserves. Die mutatie is de laatste jaren steevast een intering. Telt u even mee 2019 4,6 miljoen en 2020 naar schatting 4,8 miljoen samen 9,4 miljoen. Tel daarbij de begrote intering voor 2021 van 3 miljoen komen we uit op 12,4 miljoen.

De gevolgen voor de sluitende begroting

Wat betekenen die interingen? Middelen die we voor onzekere tijden opzij gelegd hebben nu opmaken, een steeds verder teruglopend vermogen en verzwakking van ons weerstandsvermogen. En straks dan? Dat het college in het geheel niet in staat is om te buigen blijkt wel uit de gang van zaken in met name het Sociaal domein.

Risicobeheer

Dan het risicobeheer. In de risico beheersings-matrix is nagelaten om een substantieel bedrag op te nemen voor de door Landgoed Leudal

ingediende aansprakelijkstelling voor door haar opgelopen en (mogelijk) de gemeente te verwijten schade. Wij dienen daartoe een amendement in met de opdracht de risicobeheersingsmatrix uit te breiden met een bedrag groot € 2,5 miljoen. Uiteraard heeft dit een negatief effect op het weerstandsvermogen. Mogelijk wordt dit amendement verworpen. Wij waarschuwen er op voorhand voor dat dit naar de controlerende accountant een heel slechte indruk zal maken als het gaat om de risicohouding van de gemeente. Het zijn de ambtenaren in het financiële domein die daar in eerste aanleg vooral hinder van ondervinden. Laten we dat deze mensen en ons allen niet aandoen.

Sociaal Domein De druk hier vooral de uitgaven rigoreus omlaag te brengen is groot en terecht. Laten we dat wel met omzicht doen daar waar dat nodig is. Waar we aandacht voor vragen zijn onze burgers in de schuldsanering of zij met forse betalingsachterstanden. Veel banen zijn verloren gegaan door corona en de perspectieven zijn niet gunstig. Zijn er mitigerende maatregelen mogelijk zoals een 'pauzeknop' waarbij de schulden tijdelijk

worden bevroren en burgers weer op adem kunnen komen. In bijvoorbeeld Amsterdam wordt ook op deze manier gewerkt.

Amendementen Dan is er een amendement Herijking loon en prijscompensatie. Wij geloven niet dat de lonen en prijzen in de diverse sectoren van zorg en welzijn niet zullen stijgen ondanks druk van uit de

corona crisis. Indirect krijgen we dat toch voor onze kiezen. Betekent dat zorginstellingen minder zorg kunnen verlenen zodra die compensatie weg valt. Burgers van Leudal worden daarvan de dupe. Strakker sturen gaat 2 ton opleveren. Waar komen die vandaan? We horen niets meer van de zo door Ronduit Open gepropageerde afbouw van externe inhuur. Waarom daar niet op ingezet.

Tenslotte

Wij zijn van mening dat we met dit beleid niet verder komen met onze gemeente. Vooral het toezicht van de Raad op de financiën zal eenvoudiger moeten worden ingericht en zo dat een ieder direct de kern te pakken heeft en dat vanaf het begin van het nieuwe begrotingsjaar. En als dat dan moet naast de uitgebreide en nauwelijks

leesbare rapportages die het besluit Begroting en Verantwoording en overige wet en regelgeving nu een maal voorschrijven prima dan is dat maar zo.

Als CDA willen wij daaraan best een bijdrage aan leveren op weg naar een beter Leudal.

Deze begroting met de daarin aangekondigde bezuinigingen en lastenverzwaringen voor de burgers gaat onze steun echter niet krijgen.

Dank voor uw aandacht.

Bijlage 4

Het is een bijzondere vergadering vandaag. Het is de eerste keer dat de behandeling van de begroting digitaal plaatsvindt. De wereld ziet er anders uit door corona.

En moeilijke tijden vragen om flexibele oplossingen. Dat geldt ook voor deze begroting.

Ik wil dan ook een groot compliment geven aan het college aan de ambtenaren. In deze moeilijke tijd met alle onzekerheden, zijn ze er toch in geslaagd om een sluitende begroting voor te leggen. Maar dat is niet mijn enige compliment. Ik wil beginnen met de oppositiepartijen, CDA, VVD, PAL en Leudal Sociaal te bedanken. Ik zie een paar verbaasde blikken en ik zal even uitleggen waarom ik ze wil bedanken. Onder de noemer mooi leven in Leudal zijn er in 2019 en 2020 veel personen op pad geweest om met inwoners te praten. Dat is gedaan door ambtenaren, het college en raadsleden, maar ook door de inwoners die zich als ambassadeur hebben opgegeven om hun mede inwoners te bevragen. Er is bewust voor gekozen om naar plekken te gaan waar inwoners toch wel samenkomen. Zo waren ze bijvoorbeeld in Hunsel aanwezig bij de zitting, in Horn op de basisschool en in Neer op de boot bij de Veerman. Aan onze inwoners is de vraag voorgelegd: wat is er nodig voor een mooi leven in Leudal? En wat blijkt? Onze inwoners vinden dat ze mooi leven in Leudal. En die tevredenheid is niet ontstaan van gisteren op vandaag. Mooi leven in Leudal is daarom mede te danken aan de huidige oppositiepartijen. In het verleden maakte jullie soms deel uit van de coalitie en jullie hebben ervoor gezorgd dat 13 jaar na de herindeling, onze inwoners aangeven dat zij een mooi leven hebben in Leudal. Dank daarvoor. Mooi leven in Leudal is ook te danken aan onze coalitiepartners, Ronduit Open en Samen Verder.

Twee partijen die al vanaf het begin van de herindeling in de gemeenteraad vertegenwoordigd zijn en met enige regelmaat ook in het college. Ook jullie hebben voor deze tevredenheid bij onze inwoners gezorgd. Goed dus om te zien dat alle partijen samen in onze gemeenteraad ervoor gezorgd hebben dat onze inwoners mooi leven in Leudal. Misschien is daarom onze verbazing ook zo groot, dat nog steeds de politieke partijen en onze gemeenteraad vaak niet in het algemeen belang van onze gemeenschap denken. Zoals tijdens de laatste raadsvergadering waar de raad veel tijd besteedde aan het aanvallen van elkaar en dan oude koeien uit de sloot halen.

We waren er letterlijk stil van. We zijn ervan overtuigd dat deze discussie niet bijdraagt aan een mooier leven in Leudal. D66 Leudal zou het daarom fijn vinden als wij als gemeenteraad samen vooruitkijken. Samen er echt zijn voor alle inwoners. Dus niet meer voortdurend achteruit kijken. Achteruit kijken is weliswaar nuttig en we moeten er zeker van leren.

Maar veel belangrijker voor onze inwoners is dat we kijken naar de toekomst. Dat doen wij als D66 Leudal door ervoor te pleiten om te investeren in die toekomst. Dat doen we door ervoor te pleiten dat de gemeente meer ruimte biedt aan inwoners, woningbouwverenigingen en andere investeerders om woningen te bouwen. Er wordt al te lang over gesproken en nu is het tijd voor daden. Ik zeg toch ook, niet mouwen maar bouwen. En uit het onderzoek mooi leven in Leudal, blijkt dat onze inwoners het liefst een nog groenere leefomgeving zien.

Daarom stellen we voorop om de bezuiniging op het groenonderhoud ongedaan te maken.

Ook worden we enthousiast over het voorstel om 37 duizend bomen extra te planten.

Dan zeg ik: laat de bomen maar komen. Onze inwoners vinden groen belangrijk.

De verantwoordelijk wethouder is bezig om het openbare ruimte groener te maken. Dat doet hij door er voor te zorgen voor meer planten die overleven in periodes van extreme droogte of extreme regenbuien. Maar ook door te zorgen voor meer biodiversiteit, bijvoorbeeld in de bermen.

Deze biodiversiteit leidt er toe dat er meer vogels komen en die dragen op hun beurt weer toe aan de bestrijding van de eikenprocessierups. Maar met meer huizen en meer groen komen we er niet.

Voor een toekomstbestendig mooi leven in Leudel is meer nodig.

Onze jongeren hebben ook wensen. Het is hard nodig dat we fors investeren in onze speeltuintjes.

Dat doen we voor onze kinderen, maar ook voor onze jongeren. En zelfs onze senioren geven in het onderzoek aan dat er geïnvesteerd moet worden in die speeltuintjes.

Want daar in die openbare ruimte, daar vindt de spontane ontmoeting plaats waar onze ouderen zo naar uit kijken.

Voorzitter, ik heb al vaker gezegd: we investeren al veel geld, al veel jarenveel geld in jongeren met problemen. Daarom zou het ook goed zijn om wat te doen voor jongeren zonder problemen.

Want al onze jongeren gunnen wij een mooi leven in Leudal. Het is belangrijk voor onze jeugd dat ze de kans krijgen om zich te ontwikkelen. Eindelijk wordt na 13 jaar een voorstel van kunst- en cultuurbeleid voorgelegd aan ons aan onze gemeenteraad.

Een belangrijke wijziging wordt dat kinderen voortaan kunnen kiezen welke ontwikkeling ze willen op het gebied van kunst en cultuur. Muziekonderwijs blijft een belangrijke rol daarin spelen, maar ook kinderen die willen boetseren of op balletles willen, gaan we voortaan ondersteunen.

En daar zijn we blij mee, want voor D66 Leudal zijn alle kinderen gelijk.

En hebben ze allemaal recht op ondersteuning. De jeugd heeft de toekomst. Uit de inventarisatie van mooi leven in Leudal volgt dat in onze dorpen van alles in gezamenlijkheid wordt opgepakt.

Samen zorgen onze inwoners voor activiteiten en ze willen dat iedereen in het dorp mee kan doen.

Tijdens deze lockdown zijn er geen evenementen mogelijk. En dat is jammer, maar begrijpelijk.

Echter, er komt een moment dat onze inwoners weer samen mogen komen.

Samen mogen feesten, genieten, exposeren en musiceren, bewonderen. Om dan als gemeente leges te heffen voor het organiseren van dergelijke evenementen, dat gaat ons te ver.

We moeten deze activiteiten juist stimuleren en daarom stellen wij voor om de komende jaren geen leges op evenementen te heffen.

Om af te sluiten voorzitter. Volgens onze inwoners gaat het eigenlijk best wel goed.

Maar volgens D66 Leudal kan het nog beter en wat mij betreft start bij onszelf, en daarmee bedoel ik bij ons in de gemeenteraad. Laten we ophouden met elkaar het leven zuur te maken.

Laten we ophouden om uren lang te verzanden in onbelangrijke details. En laten we ophouden met het opkomen van individuele belangen. En laten we vooral Doorgaan met het doen waarvoor we gekozen zijn.

Het dienen van het algemeen belang voor onze inwoners.

Want dan wordt het nog mooier leven in Leudel.

Dank u wel.

PROGRESSIEF AKKOORD LEUDAL

Bijlage 5

Allereerst dank aan het college en de ambtenaren voor hun inzet om dit product op tafel te krijgen. We danken hen vooral ook voor alle antwoorden die op onze vragen van onze commissie en raadsleden zijn gesteld, want dat waren er behoorlijk wat. Vandaag hebben we ter bespreking een lijvig rapport, de programmabegroting. Net als vorig jaar gaat het echt nergens om. Door de toenemende kosten van de jeugdzorg en het feit dat het college al twee jaar nauwelijks vorderingen maakt met ombuigingen, is er een gapend gat ontstaan tussen de inkomsten en de uitgaven van de gemeente Leudal. De heer van Helden gaf dat al heel duidelijk weer. De consequentie is voor de burgers, 20 procent belastingverhoging in drie jaar. Als we niet ingaan op de begroting, dan kunnen wij deze niet steunen. Dat zetten we niet vast, want een belastingverhoging van 20 procent in drie jaar is gewoon al te veel. Er zijn een aantal goede punten opgenomen en dat is bijvoorbeeld dat een aantal luxe diensten worden wegbezuinigd. Helaas is dat een beperkt bedrag. Bovendien zijn enkele bezuinigingen wat ons betreft niet de bedoeling, zoals de voorgenomen korting op de tegemoetkoming ziektekosten voor mensen die het moeilijk hebben. Het amendement van Leudal Sociaal zullen wij dan ook steunen. Ook de bezuinigingen van het college op burgerparticipatiemiddelen vinden wij vreemd. Het coalitieakkoord gaat juist voor burgerparticipatie. Er zijn ook nog enkele bijzondere minpunten te noemen. We weten het allemaal. Er staat een prestigeproject op de rol, namelijk een brug over de Maas. Een fietsbrug. Deze brug niet gaan bouwen betekent alleen al twee ton ieder jaar weer voor de burgers van deze gemeente. Dat zou beter zijn. Wij zien echter bijvoorbeeld een burgerparticipatieverhaal vanuit Neeritter. De gemeenschapsvoorziening zien wij niet terugkeren in de begroting, wat wij heel jammer vinden. Al vier jaar wachten de burgers van Neeritter op een goede accommodatie en het is zo stroperig als wat. Het tweede minpunt en tevens een punt van serieuze zorg voor PAL, is dat het college niet de bezuinigingen moet door voeren in het sociaal domein die vorig jaar door de raad zijn vastgesteld. Als de eerste bezuinigingen op Jeugdzorg nog niet van de grond komen, dan weten wij dat het heel moeilijk wordt om de vervolgstappen te nemen. De afspraak dat de raad intensief betrokken en ook geïnformeerd wordt over deze bezuinigingsmaatregelen, zijn helaas niet nagekomen. Hiermee wordt het vertrouwen van ons op het bestuur op de proef gesteld. Gelukkig is er nu na veel gedoe een plan van aanpak met besparingsmaatregelen. En daar zullen we het straks nog over hebben. Dat doet mijn collega Hilde Glessner. Maar wij denken dat het niet realistisch is wat er staat, en we zullen daar dan ook op ingaan. We weten best dat de gemeente alles probeert te doen om het beter te krijgen, maar wij zien dat zo niet gebeuren op deze wijze. Voorlopig geldt een belastingverhoging van 20%. Van 20 procent in drie jaar, vinden wij helemaal niet kunnen. De ambtelijke organisatie. Ja, het is al vaak aan de orde geweest en we hebben ook al veel secretarissen gehad. En er is zeker in de top en middencategorie een vaak ongeorganiseerde aanpak hebben wij moeten constateren. We hebben zeer veel waardering voor de ambtenaren die alles doen en die alles uit de kast halen om het niveau goed te houden, maar uiteindelijk zien wij toch dat het veel efficiënter en veel effectiever kan. Er zijn ook nog een boel ambtenaren toegevoegd aan het personeelsbestand waarvan wij niet hebben geconstateerd dat dat nou een echte verbetering is. En wij hopen dus dat de nieuwe secretaris vanuit de gedegen aanpak en de cultuuromslag een verbetering kan bereiken tegen acceptabele kosten. Als we kijken naar een bestuurlijk traject of de bestuurlijke bezetting, dan zijn wij nog steeds van mening dat die vijfde wethouder er niet had hoeven te komen. En zeker nu het bespreken van 20 procent belastingverhoging in drie jaar, vind ik

het nog steeds niet kunnen dat er vijf wethouders zitten waar in het verleden vier wethouders ook genoeg konden. Daarnaast als laatste voor het onderdeel ambtelijke organisatie vinden wij het van groot belang dat de handhaving op een goede wijze plaatsvindt. Met de corona crisis was het een best een goede aanpak, maar wij zien nog steeds in het buitengebied bedrijven die overtredingen begaan.

De financiën. In de begroting vanaf volgend jaar lopen de meerjarige begrotingstekorten op. Dat is ook door de heer van Helden goed aangegeven. Een bedrag van 4,6 miljoen structureel. Dit tekort wordt nu op papier gevuld met bezuinigingen en met belastingverhogingen.

Met meer dan 20 procent in drie jaar. Maar iedereen hier aan tafel heeft gezien dat er de afgelopen jaren te weinig terechtgekomen is van de bezuinigingen. Dat moet echt beter.

Wij weten als PAL dat het weerstandsvermogen nu zeer op de proef wordt gesteld en dat we in een groot hoger risicogehalte komen. Er komen ook nog financiële tegenvallers waarschijnlijk.

Net als vorig jaar heeft het college de belastingen verhoogd. We hebben het al aangegeven.

Daar kunnen wij niet mee akkoord gaan. Er zijn er ook geen overtuigende redenen om de lastenverzwaring neer te leggen bij de bevolking, daar waar we het zelf niet oppakken, althans onvoldoende. We hebben het nog niet gehad over de afvalstoffenheffing. Die gaat ook omhoog.

Kunnen wij het ons niet permitteren om de burgers met zo een hoge belastingverhoging te confronteren. Wat ons betreft geen of een zeer matige verhoging van de OZB.

Niet 6,5 procent per jaar.

Conclusie. Progressief akkoord Leudal ziet het afgelopen jaar dat er te weinig gedaan is aan het financieel gezond houden van de gemeente. Het weerstandsvermogen slinkt iedere dag.

In paniek wordt er nu besloten voor bezuinigingen, maar die moeten nog wel allemaal doorgevoerd worden. De tekorten op de jeugdzorg zijn nog lang niet opgelost, en de maatregelen en de transformatie zoals die vroeger heetten, moeten nog helemaal van de grond komen.

Ondertussen wordt het prestigeproject van het fietspad op de Maas doorgevoerd. Dat snappen wij niet. Sociale projecten zijn wat dat betreft veel belangrijker in onze optiek. Dat in een eerste termijn.

ALGEMENE BESCHOUWINGEN VVD BEGROTING 2021

Opnieuw hebben de fracties in deze raad dikke stapels papier gekregen die de programmabegroting 2021 en volgende jaren vormen. Daarin is veel tijd gestoken. Wij spreken als VVD-fractie onze dank en waardering uit jegens de ambtenaren die het vele werk verricht hebben.

Voor de inhoud van de programmabegroting hebben wij minder waardering, en dat zal u niet verbazen. Maar éérst wil de VD een paar woorden spreken over de Corona-crisis. Veel mensen en bedrijven verkeren in moeilijke tijden. Het is belangrijk dat ook de lokale overheid rekening probeert te houden met de problemen van mensen en bedrijven. Wij vroegen daar reeds direct om na de eerste maatregelen door het Rijk, bij onze raadsragen van 16 maart jl., bijna 8 maanden geleden. En wij vragen daar weer om; daar waar het bv gaat om betalingsverplichtingen. Kunt u coullance betrachten over de termijnen; de gemeente zelf kan haar betalingsverplichtingen aan bedrijven bv ook weer direct nakomen. Ook zonder grote inspanningen of veel moeite kan de gemeente enige verlichting bieden aan het bedrijfsleven. Let ook op verenigingen. Dat er verenigingen zijn die een hele tijd geen gebruik kunnen maken van De Postkoets in Horn is te gek oor woorden. Dat het college niet in staat is om de exploitant te dwingen om de deuren weer te openen, tart elk voorstellingsvermogen. Dat beantwoording van de raadvraag van de VVD 2 maanden geleden al minstens tweemaal is uitgesteld. Is tekenend voor het gebrek aan doortastendheid bij dit college. Laat uw spierballen zien. En laat de verenigingen niet in de kou staan.

Economie

De VVD maakte zich bij de vorige Algemene Beschouwingen zorgen over de voortgang an het economisch profiel, en met name over het uitvoeringsprogramma. De vaststelling daarvan liep ongeveer driekwart jaar vertraging op en als het uiteindelijk aan de raad wordt gepresenteerd, dan zitten we in de Corona-crisis. Met andere woorden, de uitvoering is normaalgesproken achterhaald. Het plan houdt geen rekening met de Corona-crisis en kan dat natuurlijk ook niet op zo'n korte termijn. Voor de VD was dit toen wel reden om te zeggen dat vaststelling geen zin meer had. We pleitten toen voor het opnieuw schrijven van een economisch profiel met uitvoeringsprogramma dat uitgaat van de nieuwe werkelijkheid. En die nieuwe werkelijkheid is dat de Corona-crisis bedreigingen maar ook kansen inhoudt. Het college van Leudal moet met de andere gemeenten intensief overleggen wáár die kansen zich voordoen. Daar wordt óók het provinciebestuur bij betrokken. Economische kansen liggen er zeker nu steeds méér blijkt dat de Randstad niet zaligmakend is om er met je bedrijf te zitten en om er met je gezin te wonen. De trend die al signaleerbaar is, wordt door Corona versterkt. Mensen willen de drukte van de Randstad ontvluchten. Ook van uit Limburg én Leudal kun je digitaal werken en hier is het minstens zo riant wonen, en natuurlijk veel goedkoper. Het economisch profiel dient wat betreft de VVD herscheven te worden door Leudal en de regio Midden-Limburg. Maak dat zo spoedig mogelijk up-to-date! Neem ondernemers serieus die willen investeren in hun recreatieve bedrijf en zeg niet direct dat iets niet kan bij strijdigheid met het bestemmingsplan. Voor een grote attractie, die ook niet past in een bestemmingsplan, wil het college wel de deur open zetten, voor kleinere recreatie nauwelijks. Die worden vastgepind op bestemmingsplannen.

In februari besloot deze raad om maar liefst 4200 arbeidsmigranten de komende jaren naar Leudal te halen. Wij stemden daarmee in maar spraken onze verbazing erover uit dat alleen de

volkshuisvesting bij dit voorstel betrokken werd. Het college had zich verder niet afgevraagd welke andere consequenties er aan vast zitten als 4200 mensen, zo'n 12 %, naar deze gemeente komen. Daarom dienen wij een motie in die het college opdraagt om onderzoek te doen naar de kansen én bedreigingen bij de komst van zoveel mensen. Denk aan wat de huisartsen in Maasbree daarover zeiden.

Wij lezen in de begroting dat er gewerkt wordt aan de bedrijfsterreinen. Terecht. Wat betreft Zevenellen is de VVD er steeds meer van overtuigd dat de voorziene invulling van dat terrein met een mestverwerkingsinstallatie, niet de juiste is. De potentie van het terrein wordt daarmee tekort gedaan is onze mening. We moeten als gemeente naarstig op zoek naar een invulling met andere bedrijven.

Sociaal domein

De tekorten in de begroting worden voor een belangrijk deel veroorzaakt door verplichtingen in het sociaal domein. Vooral de kosten van de Jeugdzorg rijzen de pan uit. Dat is niet iets dat onlangs geconstateerd is, nee, dat doet zich al jaren voor. De bezuinigingen die tot nu toe behaald zijn, vormen minder dan een druppel op de gloeiende plaat. De ingrepen zijn veel te braaf. Nu gaat het college aan de slag met een multidisciplinaire projectgroep. En waarom wij ook hier en nu vraagtekens plaatsen bij de haalbaarheid van de bezuinigingen? Er wordt in het raadsvoorstel over de te behalen resultaten niet gesproken van bezuinigingen maar van opbrengsten. De bereidheid om hard in te grijpen lijkt er nauwelijks te zijn. Let wel, ook de VVD vindt dat er in Leudal goede zorg beschikbaar moet zijn voor degenen die dat nodig hebben. Maar de cijfers van het aantal mensen dat aanklopt voor zorg denken wij echter dat dat aantal de pan uit gerezen is. Als je bij de toegangsdeur tot de zorg niet beter selecteert en streng bent, dan stromen er ook mensen in die geen echte zorg nodig hebben. Het budget dat daaraan opgaat, gaat ten koste van andere zorgvragers. Zo wordt met een ogenschijnlijk humanitaire benadering het paard achter de wagen gespannen. Wat ook uitgesproken moet worden is dat iedereen die aanklopt voor mogelijke zorg, zodra hij binnen wordt gelaten, een client is die voor de zorgaanbieder geld in het laadje brengt. Niet meer of minder. We vragen ons af of er geen jeugdzorgartsen van de GGD betrokken kunnen worden bij de praktijkondersteuning?

Financiële taakstelling

DE financiële uitdaging voor Leudal is uitdagend, en dan druk ik mij zacht uit. Was het tekort bij de vaststelling van de Kadernota € 4,6 miljoen, inmiddels is daar 9,5 ton bijgekomen. Het tekort bedraagt nu € 5,6 miljoen. Verrast dat? Neen, al jaren roept een aantal partijen dat het roer om moet, de VVD voorop. Al jaren weigert het college om de tering naar de nering te zetten. Alsof alle financiële tegenvallers van buiten komen. Onbegrijpelijk dat het college nog durft dat het fietspad over de spoorbrug Buggenum nog uitgevoerd zal worden. Grote projecten zijn de eerste die in deze financiële moeilijke tijd aan de kant geschoven moeten worden. Je moet daar als gemeentebestuur nu geen energie in willen steken, laat staan geld. Zoals gezegd is de huidige financiële situatie van Leudal niet iets wat ons recent is overkomen. Het is ook niet iets van het afgelopen jaar, toen de economie in Nederland in hoogconjunctuur verkeerde maar Leudal alleen de eindjes aan elkaar kon knopen door flink in de reserves te tasten. De begroting van Leudal overziend vanaf 2007 is het een op en af gaan van sluitende begrotingen en tekorten. Een consistent beleid ontbreekt, van echte bezuinigingen is geen sprake en de politiek laat de oren te veel hangen naar grote projecten. Wat het college te verwijten valt is dat de tekorten in het sociaal domein te lang een zaak zijn gelaten van de betreffende portefeuillehouder. Nu pas laat het college de gewenste bestuurlijke collegialiteit zien en wordt het terugdringen van het tekort in gezamenlijkheid opgepakt. Het was een kwestie van tijd dat de werkelijkheid Leudal zou inhalen. Dat u bij de VVD niet de handen opeen krijgt om de komende jaren het gapende financiële gat te dichten met een OZB-tarief van 6,5 %, mag duidelijk zijn.

Overigens is het wel zo wijs en eerlijk om de risicobeheermatrix aan te passen als er serieuze claims bij de gemeente worden ingediend. Het baat niet om de kop in het zand te steken. Onderzoek de

juridische hardheid van de claim en laat de raad in beslotenheid weten wat en zo ja, hoeveel te vrezen valt.

Tot slot willen wij nog de aandacht vestigen op het volgende.

Wij noemden al de problemen die mensen en bedrijven ervaren door de Corona-crisis. We spraken ook al over de veranderingen die in het buitengebied plaatsvinden in de agrarische sector. Ook dat gaat niet allemaal van een leien dakje. Wij willen daarmee zeggen dat het voor burgers en bedrijven verleidelijk kan zijn om een uitgestrekte hand te aanvaarden als die financiële hulp biedt. En dan hoeft het misschien niet uit te maken waar dat geld vandaan komt. Het risico van ondermijning is in tijden van nood levensgroot. DE VVD wil de politie en de gemeente, voor zover dat nodig is, op het hart drukken om niet te verzwakken in de strijd. Crimineel geld blijft wegen naar boven zoeken. OP bestuurlijk vlak is het college bezig een nieuwe strategische visie op te stellen. Die visie wordt, zo lezen we, in de begroting een belangrijke bouwsteen voor de organisatievisie. Het is de VVD niet duidelijk wat met die nieuwe organisatievisie wordt bedoeld. Na het vertrek van de vorige interim secretaris spraken in het presidium de diverse fractievoorzitters uit dat de nieuwe secretaris niet vanaf nul zou gaan beginnen met de inrichting van de organisatie, maar verder ging waar de vorige was opgehouden. Als dat niet zo is, dan plaatsen we daar vraagtekens bij. Of het college moet uitspreken dat de huidige situatie rond de organisatie zodanig is dat van voren af aan begonnen moet worden. Wij vragen om een helder antwoord.

Wat ontbreekt in de begroting, of we hebben er over heen gelezen, zijn een paar regels tekst over de huisvesting van het nieuwe St. Ursula. Laat staan dat er iets over bedragen wordt gezegd. Wil dat zeggen dat het college van mening is dat de huisvesting van een nieuw St. Ursula de komende vier jaren géén geld gaat kosten.

We beleven vanavond weer één van de belangrijkste beslissingen in de politieke jaren.

Het al dan niet accorderen van de programmabegroting.

Respect in de eerste plaats voor het werk dat door de wethouder financiën en het ambtelijk apparaat is verzet en voor de inzichten die door het college op een heldere, leesbare, maar naar onze smaak niet altijd acceptabele manier bijeen gebracht zijn. Ik kan natuurlijk een heleboel kwesties herhalen die al door eerdere fracties en door eerdere sprekers bijeengebracht zijn en dat heeft mijns inziens absoluut geen zin. Ik richt me dus in mijn bijdrage op slechts enkele zaken.

Niet omdat ik de rest niet belangrijk vindt. De bijdrage van CDA, PAL en VVD liegen er niet om, maar wel omdat herhaling tot niets dient. Bovendien kan ik me voorstellen dat het u en onze burgers in Leudal duizelt van alles dat thans al voorbijgekomen is.

Maar we gaan dus in deze vergadering beslissen over de programmabegroting 2021-2024.

Plus de daarbijbehorende addendum. Het boekwerk waarin we alle voorstellen en hun mogelijkheden konden vinden, stond op het moment van de raadsvergadering van 29 september nog duidelijk in de steigers. De bezuinigingsvoorstellen die bij die vergadering toen ter kennisname aan de raad zijn voorgelegd, hebben nu een plek gekregen in het addendum op die programmabegroting. Maar als ik eerlijk ben, bevallen de stukken zonder dat addendum me beter dan die met die aanvullende corrigerende maatregelen en cijfers. Mijn zorgen worden natuurlijk veroorzaakt door datgene wat er in dat addendum concreet aan bezuinigingen wordt voorgesteld.

Voor de voorstellen die mensen die moeten leven van een inkomen rond het tot iets meer dan het sociaal minimum, het meest pijnlijk gaan raken. We ervaren hun afgedwongen versobering als een variant op een bekend gezegde. Het zijn de zwakste schouders die de zwaarste last moeten dragen.

En als Leudal Sociaal hebben we over het wegbezuinigen van de bijdragen in de zorgverzekeringslasten een amendement aangereikt. Daarover straks meer. We hebben in de bijeenkomst van 29 september gememoreerd dat we al heel lang terug voorspelden en daadwerkelijk nu zichtbaar geworden overschrijdingen in het sociaal domein ten grondslag liggen aan de noodzaak om tot bezuinigingen over te gaan. We hebben toen ook aan de wethouder de, overigens toen niet beantwoorde vraag gesteld wat hij er feitelijk en concreet aan gedaan had, om aan het voorliggende doemscenario te ontsnappen. We hebben geconstateerd dat er al heel lang geen ingrijpende maatregelen genomen waren. We kregen keer op keer te horen dat we in gesprek zijn, dat we overleggen en dat we ermee bezig zijn. We hebben in die vergadering ook onze twijfels geuit over de vraag of de betreffende wethouder wel de juiste man was op de juiste plaats, maar goed. Laten we het eerst over de programmabegroting hebben. Behalve dat we verschillende telfouten constateerde, kwamen ook wat bizarre zaken bovendrijven.

Op pagina 28 bijvoorbeeld vonden wij dat we als gemeente de natuur uitbreiden met 37 duizend nieuwe bomen in acht jaar tijd. Maar op pagina 34 lezen we dat we aansluiting willen bij het bomenplan van de provincie en dat doorvertalen naar onze ambitie van het aanplanten van 36 duizend bomen. Leveren zes pagina's, al de aanplant op van duizend bomen?

Of hebben we die duizend bomen ook al gewoon wegbezuinigd? De programmabegroting ziet 2021 als een overbruggingsjaar naar het nieuwe mobiliteitsbeleid. Één van de doelen die hierbij genoemd worden, is de verbeterde verbinding met Roermond. Door middel van een nieuwe fietsverbinding over de Maas. Het college verwacht hiervan een aanjager te kunnen realiseren voor verdere versterking van de fietsinfrastructuur in de regio. Het gegeven dat de provincie al een toezegging tot cofinanciering heeft afgegeven van drie en een half miljoen, zal toch naar we hopen

Niet de aansporing geweest zijn om dan toch maar die Buggenumse fietspad spoorbrugverbinding

tot stand te gaan brengen. Voer het project alsjeblieft zo snel mogelijk af uit de gemeentelijke planvoorraad. En laat de te besparen kosten dan ten goede komen aan de financiering van de post bijzondere bijstand zorgverzekering. Een andere mogelijk lokaal project dat genoemd wordt, is het plan tot herinrichting van de oude kern van Baexem. We gunnen Baexem best wel wat maar om in tijden van bezuinigingen te gaan dromen over de restauratie van oude kernen, lijkt niet heel opportuun. Gelukkig bent u zelf zo wijs gebleken om dit project pas te plannen na 2025. Nadat de upgradering van de N280 tot stand gekomen is.

Maar als we weten dat nog steeds een kleine kern aan de periferie van de gemeente al een tiental jaren wacht op de uitvoering van een heel bescheiden centrumplan, lijkt het inzetten op ambities die vooral de grotere en meer centraal gelegen kernen pleasen, niet alleen schofferend, maar gezien het luiden van de financiële noodklok niet heel erg slim. Voer eerst uit wat u al jaren geleden beloofde en geef niet over aan selectieve vergeetachtigheid. De programmabegroting gaat er in opvolging van een advies van de provincie vanuit, dat bij een herijking van het gemeentefonds de middelen die voor een kleinere gemeenten aan ons Leudal beschikbaar komen, verwacht zullen worden. Om op die mogelijkheid nu al in de begroting in te spelen, lijkt ons gezien de commotie die daarover landelijk heerst veel te voorbarig.

Laten we eerst maar afwachten tot de departementale circulaire hierover bij ons op de mat valt. En laten we dan ook maar even afwachten wat het mogelijk nieuwe verdeelmodel voor de jeugdzorg dan wel de positieve rijkscorrecties op de gemeentelijke uitgaven voor het jeugdbeleid, voor Leudal gaan betekenen. Gezien de onzekerheid die thans in de lucht hangt ten aanzien van wat we uit het gemeentefonds kunnen verwachten, is überhaupt een voorzichtige financiële houding aan te bevelen.

Dat zou voor nu kunnen betekenen dat we daardoor financiële begrotingsruimte kunnen creëren die ten behoeve van bijvoorbeeld het sociaal beleid zouden kunnen worden ingezet. En daarbij komen we dan toch weer bij de bezuinigingsoperatie waarvan het addendum de neerslag is. Al eerder gaven we aan dat het voor Leudal Sociaal niet goed te verteren is dat we gaan bezuinigen op de ondersteuning in de zorgkosten die we als bijzondere bijstand aan burgers geven.

Die op of iets boven de grens van de bijstands- minimuminkomen zitten. En even terug in de geschiedenis. We creëren die bijzondere bijstand niet omdat de minima daarmee goede sier konden maken, maar het bittere noodzaak. Het was een ondersteuning waardoor we wisten dat de zorgverzekering ook betaald zou worden. En we weten ook dat bij financiële nood sommige betalingen uitgesteld worden, soms vergeten en soms ingeruild ten behoeve van dringender zaken. De betaling van de zorgverzekeringen dat zijn best flinke bedragen, schiet er soms gemakkelijk bij in. Overleven is gezien ook de corona crisis al moeilijk genoeg. We durven als Leudal Sociaal best te voorspellen dat bij het doorvoering van deze bezuinigingsmaatregelen, wanbetaling en het ontstaan van schulden het toekomstig perspectief zullen zijn. En de kosten die dan gemaakt moeten worden, zullen vele malen hoger zijn dan wat we nu schijnbaar besparen. Als Leudal Sociaal gaan we ervan uit dat deze bezuinigingsmaatregel een akkoord heeft gekregen van de voor het sociaal domein verantwoordelijke wethouder. Natuurlijk, het college is daarmee akkoord gegaan, maar ik neem aan dat de wethouder Sociaal daar wel een speciale rol in heeft gehad.

Wethouder, wat heeft u ertoe bewogen om met deze bezuiniging in te stemmen. Waarom wilt u deze bezuiniging ten koste van onze burgers aan de beneden grens van een acceptabel inkomen voorstellen? Voorzitter, ik ben in het belang van de burgers die hierdoor getroffen zullen worden erg nieuwsgierig naar het antwoord van de wethouder.

En als we dan zoeken naar een compensatie voor deze bezuiniging, dan doen we dat vanuit wat we hier boven al aangaven. Ga nu al niet speculeren op de eventuele verlaging van de middelen uit het gemeentefonds. En houdt de prognoses daarvoor, voorlopig buiten de boekhouding.

En in de programmabegroting ontstaat daarmee de ruimte die kennelijk nodig is of kijk naar de reservering voor die fietsbrug in Buggenum. U kunt ook korten op de pas voor het Centrum voor Jeugd en Gezin. Zoek de compensatie bijvoorbeeld in de bezuinigingen wat verenigingen aan

subsidie ontvangen. Voorzitter, de tijd ontbreekt om op alle punten en op alle kritiek in detail in de programmabegroting diep in te gaan.

Leudal Sociaal is over het algemeen een voorstander van een uiterst sober beleid, ten aanzien van wat in de meeste programmalijnen staat. Op veel punten denken wij: valt nog heel wat af te schaven. We willen echter wel dat we materiële en immaterieel en wat we materieel en immaterieel inzetten voor medeburgers die van een heel schamel inkomen moeten zien rond te komen, dat we op dat vlak niet bezuinigen, maar noodzakelijke voorzieningen in stand te houden.

Niet uit liefdadigheid, maar omdat we denken dat burgers die volop mee kunnen doen de beste garantie zijn om van Leudal een succes gemeenschap te maken.

En dat lukt niet door mensen terug in de armoede te duwen.

Voorzitter, dank u wel.

Amendement 4.1

bijlage 8

LEUDAL SOCIAAL

Amendement 4.1

De Raad in zijn vergadering van 3 november 2020;

overwegende dat:

- in het raadsvoorstel dat voorlag in de raadsvergadering van 29 september 2020, bij agendapunt 10 *'Vaststellen scenario's voor bereiken financieel evenwicht t.b.v. besluitvorming in begrotingsvergadering 3 november 2020'*, op bladzijde 5 bovenaan als 'overige maatregel' met de duiding 10.54 gesproken wordt over de tegemoetkoming in de zorgverzekering voor mensen met een minimuminkomen onder de 120% van de bijstand.
- Het voorgestelde onder 10.54 het afschaffen van deze regeling beoogt.

constaterende dat:

- in het addendum bij de programmabegroting 2021-2024 (blz. 10, 6^e item van boven) die bezuiniging genaamd 'WMO; bijzondere bijstand zorgverzekering' nu in de begrotingsvergadering van 3 november 2020 aan de raad wordt voorgesteld voor een met ingang van 2021 jaarlijks structureel te bezuinigen bedrag van € 110.000.

overwegende:

- Dat gezinnen met een bijstandsuitkering – zeker nu, tijdens de covid-19 crisis - het financieel zeer moeilijk hebben alle financiële verplichtingen na te komen;
- Dat er een groot risico bestaat dat achterstanden worden opgelopen op het vlak van de betaling voor de verplichte zorgverzekering en waar juist de gemeentelijke financiële tegemoetkoming bedoeld is om een mogelijke financiële drempel op dit vlak te slechten;
- Dat de burgers uit deze doelgroep wanneer ze besluiten tot het niet betalen van de verplichte zorgverzekering in een boetesysteem terecht komen waaruit ontsnapping heel moeilijk, dan wel onmogelijk is;
- Dat het voor de hand ligt dat deze burgers dan mogelijk in een situatie terecht komen waarin schuldhulp-ondersteuning noodzakelijk is;
- Dat deze vorm van ondersteuning uiteindelijk veel meer van de gemeentelijke financiën zal vragen dan wat er nu gewonnen zou kunnen worden met de afschaffing van de financiële tegemoetkoming.
- Dat bekend is dat veel problemen in de sfeer van het Sociaal Domein direct te relateren zijn aan kwesties rond (onvoldoende) inkomen.

Besluit:

De bezuinigingsmaatregel 'WMO; bijzondere bijstand zorgverzekering', zoals genoemd op bladzijde 10, 6^e item van boven, in het addendum bij de programmabegroting 2021-2024 niet door te voeren en daarvoor in de plaats een vervangende maatregel te overwegen en daarvoor de financiële compensatie te vinden in de voordelen die gebleken zijn in de 2e Raadsrapportage 2020-2023, dan wel de gereserveerde middelen te gebruiken die bedoeld waren voor de fietsbrug in Buggenum, dan wel door middel van een korting op het budget voor het Centrum voor Jeugd en Gezin, dan wel de voordelen te gebruiken die ongetwijfeld zullen voortvloeien uit de verdere uitwerking van variant 1 van de aanstaande nota Kunst- en cultuurbeleid, dan wel te vinden uit een bezuiniging op wat verenigingen aan subsidie ontvangen als een vorm van solidariteitsbijdrage met degenen die het in deze tijd veel minder goed gaat.

Fractie Sociaal Leudal
Richard Verheul

Amendement 4.2

Bijlage 9

Amendement agendapunt 4 Vaststellen Begroting

De Raad van Leudal in zijn vergadering van 3 november 2020 bijeen

Constateernde dat:

- in de bijlage bij de begroting op pagina 230 en verder een risicobeheermatrix is opgenomen
- die matrix inzicht geeft in de incidentele en structurele financiële risico's die de gemeente in haar exploitatie loopt of mogelijk gaat lopen
- ter bepaling van het weerstandsvermogen de som van deze risico's geconfronteerd wordt met onder meer de algemene reserve
- de gemeente recent een aansprakelijkstelling van Landgoed Leudal heeft ontvangen en gedagvaard wordt in een te voeren schadeprocedure
- zij het risico loopt veroordeeld te worden tot betaling van een aanzienlijke schade som
- dit risico niet is opgenomen in de risicobeheermatrix

Overwegende dat:

- het College in de presentatie van de begroting aan de Raad maar ook conform algemeen aanvaarde verslagleggingsprincipes het voorzichtigheidsbeginsel behoort te hanteren
- de huidige weergave van het weerstandsvermogen in de begroting de Raad een onjuist beeld geeft van de financiële buffer die de Gemeente achter de hand heeft teneinde dergelijke risico's op te vangen en het College evenmin handelt conform het "voorzichtigheidsbeginsel"

Besluit:

het College van B&W op te dragen om de risicobeheermatrix aan te vullen met een beschrijving van de schadeclaim Landgoed Leudal en een bedrag daartoe op te nemen minimaal groot € 2.500.000 en vervolgens de becijfering van het weerstandsvermogen in de begroting en het addendum daarvoor te corrigeren.

Fractie CDA

Fractie VVD

H. van Helden

R. Thomassen

Amendement 4.3

Heythuysen, 3 november 2020

Amendement bij agendapunt 4 Vaststellen begroting 2021+ Vaststellen meerjarig investeringsprogramma 2021-2024 +Voteren kredieten jaarschijf 2021

De raad van Leudal in zijn vergadering van 3 november 2020 bijeen;

Constaterende dat;

- Het College zich genoodzaakt ziet een fors pakket aan bezuinigingen voor te stellen om de begroting structureel sluitend te krijgen.
- Dit tekort mede wordt veroorzaakt door grote tegenvallers in de toekomst die een hoge mate van onzekerheid met zich mee brengen.
- De toezichthouder adviseert hier rekening mee te houden maar dat dit in vergelijkbare gemeentes op verschillende manieren wordt opgelost.

Overwegende dat;

- Het reëel is om de huidige hoogte van de verwachte herijking en loon,- en prijscompensatie in de begroting te verlagen en het verschil onder te brengen in de risicoparagraaf.
- Er op die wijze ruimte ontstaat om bezuinigingen terug te draaien, lasten te verlichten en enkele nieuwe initiatieven te ontwikkelen.

Besluit;

- Het bedrag voor de te verwachten herijking een jaar op te schuiven en te halveren
- Het bedrag voor de stelpost loonprijscompensatie te halveren.
- De begroting zoals gepresenteerd in het addendum op de volgende punten te wijzigen:

	2021	2022	2023	2024
OZB verhogen met 2% ipv 6,5%	-276	-567	-876	-876
Groenonderhoud C naar B	-121	-121	-121	-121
Rotondes Zevenellen	0	-25	-24	-24
Flankeren Subsidiebeleid	-75	-75	-75	-75
Bomenplan	-50	-150	-150	-150
Inventarisatie speeltoestellen	-50	pm	pm	pm
Niet verhogen leges evenementen	-20	-20	-20	-20
Ander bedrag herijking (6,25-12,5-18,75)	0	450	675	900
Micosport	0	30	30	30
Luifel	0	0	43	43
Motie sturing	0	200	200	200
Loon,- en prijscompensatie halveren	100	200	300	400
Begrotingssaldo na mutaties	-876	-1479	81	329

Fractie Samen Verder Fractie Ronduit Open Fractie D66

Ronduit Open

Bijlage 11

Motie bij agendapunt 4.2 (begrotingsvergadering 3-11-2020)

Digitaal inspreken tijdens commissievergaderingen

De raad van Leudal:

- Constateert dat door de huidige coronamaatregelen het niet mogelijk is voor inwoners om op de gebruikelijke manier gebruik te maken van het inspraakrecht rondom commissievergaderingen.
- Constateert dat inwoners hierdoor verder van de Leudalse politiek komen te staan.
- Constateert dat de insprekmogelijkheid tijdens de coronacrisis, het insturen van een brief, volstrekt onvoldoende is.

Spreekt uit dat:

- Inwoners ook in coronatijd de gelegenheid moeten hebben om in te spreken tijdens commissievergaderingen.

Draagt de gemeenteraad van Leudal op:

- Het mogelijk te maken dat inwoners digitaal spreekrecht hebben zolang de coronamaatregelen gelden. (Vanaf de eerstvolgende commissievergaderingen)
- De mogelijkheid om digitaal in te spreken publiceert op de website en sociale media van de gemeente.

Leudal

D66

Motie strakker sturen bij agendapunt 4 Vaststellen begroting 2021 + Vaststellen meerjarig investeringsprogramma 2021-2024 + Voteren kredieten jaarschijf 2021

De gemeenteraad van Leudal in haar vergadering van 3 november 2020 bijeen;

Overwegende dat

- er in het coalitieakkoord afspraken zijn over een strakkere sturing;
- de resultaten hiervan nog onvoldoende zijn;
- de gemeenteraad zich mede verantwoordelijk voor een adequate besturing van het college;
- het niet gaat om de gemeenteraad versus het college of de gemeenteraad versus de organisatie maar dat het om een gezamenlijke verantwoordelijkheid gaat.

Roept het college op de volgende acties op te pakken:

- Uitgangspunt is enkel wettelijk verplichte adviezen. Overige externe adviezen worden voorgelegd aan de portefeuillehouder en of het college en worden voorzien van een scherpe opdrachtformulering;
- Het college komt met een voorstel om de budgetregeling aan te scherpen. Wat niet uitgegeven wordt hoeft ook niet te worden bezuinigd;

- Zorgt ervoor dat er een vertaling van de beleidsuitgangspunten die door de raad zijn vastgesteld opgenomen worden in de teamplannen en daarmee in de werkplannen die leidend zijn voor de uitvoering afgestemd op de 'visie' van het bestuur/ gemeente. Staat het niet in het werkplan dan doen we het niet. Daar is ook een rol voor ons als raad weggelegd. Als de raad buiten de afspraken om graag zaken wil oppakken dat betekent het ook dat andere zaken niet opgepakt kunnen worden.
- In de werkplannen is basis op orde uitgangspunt, dan wettelijke taken, dan uitvoering en dan eventueel (nieuw)beleid;
- De mandaatregeling wordt aangepast. Via het college wordt bepaald wat in mandaat wordt gegeven;
- Over deze afspraken rapporteert het college ieder kwartaal richting raad (vanaf zomer 2021);
- Met de afspraken een bezuiniging van 200.000 euro aanvullend op de reeds bestaande taakstellingen te realiseren.

En gaat over tot de orde van de dag.

Fractie Samen Verder
Fractie Ronduit Open
Fractie D66

Bijlage 13

Motie betreffende bomenplan bij agendapunt 4 Vaststellen begroting 2021+ Vaststellen meerjarig investeringsprogramma 2021-2024 +Voteren kredieten jaarschijf 2021

De gemeenteraad van Leudal in zijn vergadering van 3 november 2020 bijeen;

Constaterende dat

- In de begroting op blz. 33 te lezen is; “Parallel aan dit traject vullen wij door middel van openstellingsronden hernieuwbare energie toe aan ons grondgebied”;
- In de begroting op blz. 34 te lezen is; “Verder zullen wij aansluiten bij het bomenplan van de provincie Limburg en dat doorvertalen naar het aanplanten van 36.000 bomen in onze gemeente, één boom per inwoner”.

Overwegende dat

- Wanneer we de energietransitie succesvol vorm willen geven draagvlak van het allergrootste belang is en dat goede inpassingsplannen en participatieplannen hieraan kunnen bijdragen;
- Desondanks sprake kan zijn van een aantasting van natuur, de leefomgeving of het woongenot;

- Het aanplanten van nieuwe bomen natuur kan versterken, de leefomgeving kan verbeteren en het woongenot kan verhogen.

Roept het college op

- Bij het aanplanten van nieuwe bomen met name te kijken naar die gebieden die op het vlak van de energietransitie een bijdrage hebben geleverd;
- In samenwerking met of op voorspraak van burgers te bekijken of er ook combinaties gemaakt kunnen worden met andere initiatieven op het vlak van bomen en natuur.

En gaat over tot de orde van de dag.

Fractie Samen Verder
Fractie Ronduit Open
Fractie D66

Motie 4.4

Bijlage 15

De raad van Leudal, bijeen in vergadering op 3 november 2020,

Gezien de Notitie inzake huisvesting arbeidsmigranten, die in de raadsvergadering van 11 februari 2020 door de raad is vastgesteld;

Gezien het daarin genoemde aantal van 4200 arbeidsmigranten, dat op de bestaande bevolking van Leudal ongeveer 12% uitmaakt, welk aantal zowel bedreigingen alsook kansen inhoudt;

Dat in de aangehaalde Notitie niet is ingegaan op de kansen en bedreigingen die het aantal met zich meebrengt, o.a. wat betreft verkeersdrukke, infrastructuur, woningvoorraad, openbare orde, volksgezondheid, handhaving, gemeentelijke investeringen, belastinginkomsten, detailhandel, gebruik van sportvoorzieningen en andere gemeentelijke accommodaties;

Dat het gewenst en noodzakelijk is dat voor elke gemeentelijke portefeuille in kaart wordt gebracht wat de consequenties zijn van de komst van zo'n groot aantal;

Draagt het College op om binnen zes maanden een onderzoek te hebben uitgevoerd danwel te hebben laten uitvoeren naar voornoemde consequenties.

Fractie VVD, mr. RGM. Thomassen.

Bijlage 15

MOTIE TOEGANKELIJKHEID GEMEENTELIJKE DIENSTVERLENING

De raad van de gemeente Leudal, in vergadering bijeen op 3 november 2020,

Overwegende:

- a. Dat de gemeente Leudal vol inzet op digitalisering van dienstverlening richting burgers en vice-versa;
- b. De gemeente Leudal communicatie met burgers bij voorkeur via digitale wegen wil laten plaatsvinden;
- c. Inwoners kennis moeten kunnen nemen van en vragen moeten kunnen stellen over veranderingen in gemeentelijk beleid en/of gemeentelijke producten en diensten;
- d. Er rekening moet worden gehouden met burgers die niet in staat zijn om gebruik te maken van het internet en/of minder digitaal vaardig zijn;
- e. De toegankelijkheid onvoldoende gewaarborgd is nu steeds meer over wordt gegaan op digitale dienstverlening en informatievoorziening;

Van mening zijnde dat:

1. Veranderingen in gemeentelijk beleid geen obstakels voor de inwoners mogen veroorzaken;
2. Er rekening mee moet worden gehouden dat niet iedereen in dezelfde vaart de toekomst tegemoet kan gaan;
3. Bereikbaarheid van de gemeente voor burgers gewaarborgd moet blijven;

Constaterende dat:

1. Er grote groepen burgers blijven bestaan die nauwelijks tot niet in staat zijn om gebruik te kunnen maken van de digitale snelweg. Dit vanwege een taalbarrière, leeftijd, geldgebrek of andere structurele persoonlijke problemen;
2. Het de plicht van de gemeente is communicatie actief en passief te bevorderen ten behoeve van de informatievoorziening aan alle burgers;

Draagt het college van burgemeester en wethouders op:

1. In 2021 te starten met een pilot "toegankelijkheid gemeentelijke dienstverlening" voor een periode van tenminste een half jaar, met speciale aandacht voor de niet-digitale communicatie over al het overheidshandelen met de burgers;
2. Door een goede en brede communicatie ervoor te zorgen dat alle burgers weten van de actuele nieuwsvoorziening van de gemeente door middel van analoge publicaties;
3. Naast de verdergaande professionalisering van de digitale nieuwsvoorziening zal de analoge publicatie in bladen blijven voortbestaan middels het verplicht inkopen van standaard advertentie ruimte in een lokaal dan wel regionaal (advertentie-)blad;
4. De resultaten van de pilot voor de behandeling van de Kadernota 2022 aan de raad voor te leggen;

En gaat over tot de orde van de dag.

Aldus vastgesteld door de raad in zijn vergadering van 3 november 2020.

De griffier,

De voorzitter,

~~Amendement 4.1~~ **Ter vergadering omgevormd in Motie 4.6**

LEUDAL SOCIAAL

Amendement 4.1

De Raad in zijn vergadering van 3 november 2020;

overwegende dat:

- in het raadsvoorstel dat voorlag in de raadsvergadering van 29 september 2020, bij agendapunt 10 *'Vaststellen scenario's voor bereiken financieel evenwicht t.b.v. besluitvorming in begrotingsvergadering 3 november 2020'*, op bladzijde 5 bovenaan als 'overige maatregel' met de duiding 10.54 gesproken wordt over de tegemoetkoming in de zorgverzekering voor mensen met een minimuminkomen onder de 120% van de bijstand.
- Het voorgestelde onder 10.54 het afschaffen van deze regeling beoogt.

constaterende dat:

- in het addendum bij de programmabegroting 2021-2024 (blz. 10, 6^e item van boven) die bezuiniging genaamd 'WMO; bijzondere bijstand zorgverzekering' nu in de begrotingsvergadering van 3 november 2020 aan de raad wordt voorgesteld voor een met ingang van 2021 jaarlijks structureel te bezuinigen bedrag van € 110.000.

overwegende:

- Dat gezinnen met een bijstandsuitkering – zeker nu, tijdens de covid-19 crisis - het financieel zeer moeilijk hebben alle financiële verplichtingen na te komen;
- Dat er een groot risico bestaat dat achterstanden worden opgelopen op het vlak van de betaling voor de verplichte zorgverzekering en waar juist de gemeentelijke financiële tegemoetkoming bedoeld is om een mogelijke financiële drempel op dit vlak te slechten;
- Dat de burgers uit deze doelgroep wanneer ze besluiten tot het niet betalen van de verplichte zorgverzekering in een boetesysteem terecht komen waaruit ontsnapping heel moeilijk, dan wel onmogelijk is;
- Dat het voor de hand ligt dat deze burgers dan mogelijk in een situatie terecht komen waarin schuldhulp-ondersteuning noodzakelijk is;
- Dat deze vorm van ondersteuning uiteindelijk veel meer van de gemeentelijke financiën zal vragen dan wat er nu gewonnen zou kunnen worden met de afschaffing van de financiële tegemoetkoming.

- Dat bekend is dat veel problemen in de sfeer van het Sociaal Domein direct te relateren zijn aan kwesties rond (onvoldoende) inkomen.

Besluit:

Draagt het college op de bezuinigingsmaatregel 'WMO; bijzondere bijstand zorgverzekering', zoals genoemd op bladzijde 10, 6^e item van boven, in het addendum bij de programmabegroting 2021-2024 niet door te voeren en daarvoor in de plaats een vervangende maatregel te overwegen en daarvoor de financiële compensatie te vinden ~~in de voordelen die gebleken zijn in de 2e Raadsrapportage 2020-2023, dan wel de gereserveerde middelen te gebruiken die bedoeld waren voor de fietsbrug in Buggenum, dan wel door middel van een korting op het budget voor het Centrum voor Jeugd en Gezin, dan wel de voordelen te gebruiken die ongetwijfeld zullen voortvloeien uit de verdere uitwerking van variant 1 van de aanstaande nota Kunst en cultuurbeleid, dan wel te vinden uit een bezuiniging op wat verenigingen aan subsidie ontvangen als een vorm van solidariteitsbijdrage met degenen die het in deze tijd veel minder goed gaat.~~

Fractie Sociaal Leudal
Richard Verheul